

Prou complicitat amb ICL

Per la defensa dels drets humans, el territori i la fi de la impunitat empresarial

Les persones sotasignants —procedents dels àmbits acadèmic, científic i professional— expressem la nostra profunda preocupació davant la continuïtat de l'activitat de la multinacional Israel Chemical Limited (ICL) a Catalunya, i considerem que la seva presència és incompatible amb el compromís de ferm respecte als drets humans, la legalitat internacional i la justícia ambiental.

Amb aquest manifest ens sumem a l'esforç fet per les organitzacions del Bages com "Prou Sal" o "Montsalat" durant dècades, i més recentment la Campanya "Boicot ICL", per denunciar i fer públiques les vulneracions de drets humans i ambientals comeses per l'empresa segons diferents pronunciaments judicials i informes d'organitzacions especialitzades.

És moment de fer un pas endavant per exigir polítiques públiques coherents, que posin fre a la destrucció ambiental i assumeixin un veritable compromís amb la defensa dels drets humans.

1. Per l'impacte ambiental i social generat pels residus miners

Els excedents de l'extracció de potassa (clorur sòdic, en la seva major part) apilats en runams a l'aire lliure durant anys acaben contaminant l'aigua a través de la seva infiltració en aquífers i rius, a banda de provocar la salinització del sòl. Diferents denúncies i resolucions judicials acrediten que, en el cas de l'activitat d'ICL a Catalunya, les mesures de prevenció i posterior mitigació dels efectes han estat del tot insuficients. Els vessaments de clorurs afecten ecosistemes, activitats agrícoles i la qualitat de l'aigua en una conca que abasteix milions de persones. Una contaminació amb efectes a llarg termini, que contradiu els principis de prevenció i protecció ambiental reconeguts per la normativa vigent.

Malgrat l'obligació de l'empresa de desmantellar els runams, la quantitat de sal extreta els darrers anys és ínfima ([903.000 tones fins al 2024](#) dels 80 milions de tones de sal acumulats), en canvi, el runam de Sùria no ha parat de créixer. A més a més, el pla de desmantellament dels runams es basa en la dissolució de la sal amb aigua i la seva canalització fins al mar. Això ha generat un nou conflicte per l'aigua. En concret Unió de Pagesos ha denunciat la concessió de fins a 6,86 hm³/any d'aigua regenerada de la depuradora de Manresa, que fins ara retornava al Cardener, garantint-ne el cabal ecològic, i que ara es desvia cap el col·lector de salmorres.

2. Per les vulneracions del dret ambiental i incompliment de les sentències

En el cas **Sallent**, gràcies a l'actuació de l'associació de Veïns La Rampinya, el 2014 el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) va ordenar a l'empresa Iberpotash el desmantellament d'una part dels residus salins acumulats al Cogulló. Tot i la posterior confirmació de la sentència per part del Tribunal Suprem, fins a l'any 2019, Iberpotash no va procedir a aturar l'abocament de residus al runam de Sallent.

Però els problemes no s'acaben aquí: més recentment, l'any 2022, el TSJC dicta resolució en la qual obliga al buidatge d'una part dels residus del runam salí del Cogulló i a la restauració del terreny. La resolució és impugnada perquè tant L'Ajuntament de Sallent com l'empresa Iberpotash al·leguen que amb la tramitació d'un nou POUM s'havia decretat l'aturada dels abocaments. Tot i que el TSJC desestima el recurs, de moment l'empresa només ha retirat part del runam acumulat.

En el cas de **Súria, Sallent i Balsareny**, aquest cop gràcies al Col·lectiu Ecologista L'Alzina i diferents persones a títol individual, es va iniciar un procediment per mitjà d'una denúncia al Fiscal de Medi Ambient del TSJC que va desembocar l'any 2014 en la condemna d'un Jutjat penal de Manresa a tres executius d'Iberpotash pel delictes ecològic de salinització de les aigües. La sentència, a més, obligava l'empresa a presentar i executar un Pla de recuperació ambiental. El 2022 la jutgessa va rebutjar el pla presentat per Iberpotash per insuficient. El 2023 L'Audiència de Barcelona torna a requerir a l'empresa que concreti i presenti un calendari d'actuacions per complir la sentència, i [accepta que aquest nou pla sigui validat per l'ACA](#).

Aquests precedents assenyalen la incapacitat institucional per garantir el compliment de la normativa davant d'una activitat que suposa una amenaça constant per al territori.

3. Per les seves operacions en territori palestí ocupat, i per ser una peça clau de l'economia de l'ocupació israeliana

Als anys 90 ICL, que fins llavors era propietat de l'Estat d'Israel, es privatitza i passa a mans d'Israel Corporation i altres fons d'inversió vinculats a la indústria militar israeliana. Però l'Estat d'Israel manté una clàusula especial per evitar que hi pugui haver una majoria d'accionistes no israelians.

Segons [Who Profits](#), organització israeliana que investiga les complicitats empresarials amb la política d'ocupacions i apartheid a Palestina, *Dead Sea Works* (filial d'ICL) extreu minerals com potassa, brom clorur de sodi i de magnesi de la conca nord del Mar Mort, situada a la Cisjordània ocupada. L'exclusió de l'accés a aquest mar arran de l'ocupació israeliana, ha pogut suposar un greuge econòmic per a la població palestina d'uns 1.400 milions de dòlars anuals, segons càlculs de l' [Institut d'Estudis Palestins](#).

Entre 2016 i 2019, [hi ha constància](#) que l'empresa va vendre serveis i fertilitzants i altres productes químics agraris a assentaments il·legals tant a Cisjordània com al territori ocupat del Golan a Síria. I les exportacions d'ICL sostenen la balança comercial d'Israel, i això li permet augmentar la importació militar.

4. Per la seva vinculació amb un exèrcit implicat en el crim de genocidi

ICL manté [programes de suport](#) a unitats de l'exèrcit israelià, incloses iniciatives de suport material i logístic a soldats en servei i en reserva. Aquest suport ha estat [públicament reconegut](#) i valorat pel Ministeri de Defensa d'Israel que, a banda, ha destacat el paper de l'empresa en el suport a soldats reservistes.

Aquestes pràctiques es produeixen en un context en què l'Estat d'Israel és investigat per la Cort Internacional de Justícia per possibles actes de genocidi a la Franja de Gaza, i que les xifres oficials parlen de més de 70.000 persones assassinades, el 83% d'habitatges destruïts i la pràctica totalitat de la infraestructura civil arrasada.

Les evidències sobre l'existència de relacions de suport entre ICL i estructures militars implicades en actuacions que s'investiguen com a actes de genocidi, ens situen en un marc de greus vulneracions del dret internacional i, per descomptat, de l'ètica empresarial.

Cal recordar que de manera explícita, el pronunciament de la Cort Internacional de Justícia de 19 de juliol de 2024, titulat «Conseqüències jurídiques derivades de les polítiques i pràctiques d'Israel al Territori Palestí Ocupat, inclosa Jerusalem Oriental». La Cort va concloure, als paràgrafs 273 a 279, que les violacions comeses per Israel al territori palestí ocupat tenen conseqüències jurídiques per a la resta d'Estats de la comunitat internacional. Concretament, la Cort va establir que Israel havia violat l'obligació de respectar el dret del poble palestí a l'autodeterminació i l'obligació resultant de la prohibició de l'ús de la força per adquirir territori, així com obligacions sota el dret internacional humanitari i el dret dels drets humans, obligacions recollides expressament a les resolucions 2625 (XX1/2), 7 32/161 de l'Assemblea General de Nacions Unides i en les resolucions 465 (1980) i 2334 (2016) del Consell de Seguretat de Nacions Unides, entre d'altres. La Cort va concloure que, com a conseqüència d'aquestes Resolucions, els Estats tenen, entre d'altres, l'obligació de «prendre mesures per impedir les relacions comercials o d'inversió que contribueixin al manteniment de la situació il·legal creada per Israel al territori palestí ocupat».

5. Pel paper d'ICL en la cadena de producció del fòsfor blanc

D'acord amb les investigacions de l'Observatori de Drets Humans i Empreses a la Mediterrània ([ODHE](#)), diversos [documents](#) del Departament de Defensa dels Estats Units demostren com ICL va ser proveïdora, entre 2008 i 2024, de fòsfor blanc a l'Exèrcit estatunidenc, a través de les seves filials PERIMETER SOLUTIONS i, posteriorment, ICL-IP AMERICA. Aquest fòsfor passa després a Pine Bluff Arsenal, que l'ensambla en projectils. Durant l'operació armada d'Israel sobre la franja de Gaza entre desembre de 2008 i gener de 2009, investigadores d'[Amnistia Internacional](#) van trobar proves de l'ús d'aquesta arma química en com a mínim tres ocasions, a través de la recollida de casquets de projectils de fòsfor blanc que havien estat acoblats a Pine Bluff Arsenal. I, de nou, a les ofensives d'Israel contra la Franja de Gaza i al Sud del Líban iniciades l'octubre de 2023, [Amnistia Internacional](#) ha pogut comprovar que els casquets de projectil de fòsfor blanc provenien de les instal·lacions de Pine Bluff Arsenal.

Per tot això:

Tenint en compte, davant del context internacional marcat per l'augment dels conflictes armats i de les violències estructurals, la necessitat d'abordar el paper dels actors econòmics en aquestes dinàmiques.

Entenent que la construcció de pau requereix no només la fi de la violència directa, sinó també la desarticulació de les estructures econòmiques que la fan possible.

Reconeixent que el context d'emergència ecològica ens urgeix a protegir l'aigua dolça i la biodiversitat, i a assegurar un menor consum energètic. Elements que fins ara s'han menystingut en la gestió dels runams salins acumulats i en les propostes de regeneració territorial.

Instem a:

- L'Estat a revocar el contracte de concessió minera a l'empresa ICL. Cal recordar que d'acord amb l'art. 109.1 de la Llei 30/2015, l'Administració pot revocar una autorització administrativa per raons d'interès públic o per raons d'oportunitat sobrevinguda.
- La Generalitat a la revisió de les autoritzacions ambientals i a l'impuls de processos de restauració ambiental i social amb participació de tots els sectors afectats (treball, veïnat, pagesia).
- La Generalitat a l'execució de les garanties i fiances previstes per l'incompliment de les obligacions de restauració ambiental reconegudes a les llicències ambientals, per retornar a les arques públiques part de la despesa invertida en reparar els danys causats.
- FGC i Port de Barcelona a trencar els vincles econòmics amb l'empresa, per tal de no col·laborar en el transport dels seus productes.
- El reforç dels mecanismes de control i responsabilitat empresarial. En aquest sentit, instem als diferents grups parlamentaris a l'aprovació de la Llei de creació del Centre Català d'Empresa i Drets Humans, actualment en tramitació.

Adhesions:

1. Maria Borràs Escayola Universitat de Girona
2. Alejandra Guerrero Lozada Universitat Autònoma de Barcelona
3. Laura Angresius Universitat de Barcelona
4. Annelies Broekman CREAM
5. Víctor Altés Gaspar Universitat de Lleida
6. Clément Requilé Universitat Politècnica de Catalunya
7. Inmaculada Díaz Soria Universitat Autònoma de Barcelona
8. Lola Mata Harroué Universitat de Barcelona
9. Daniele Vico Universitat de Barcelona
10. Jaume Sastre Juan Universitat Autònoma de Barcelona
11. Olga Alcaraz Sendra Universitat Politècnica de Catalunya
12. Bàrbara Sureda Carbonell Universitat Politècnica de Catalunya
13. Alejandro Forero Cuellar Universitat de Barcelona
14. Lucía Molina Martínez Universitat Autònoma de Barcelona
15. Cristina Rihuete Herrada Universitat Autònoma de Barcelona
16. Eni Soriano Llopis UAB, UPF
17. Elena Olivera Begué Universitat Autònoma de Barcelona
18. Rafael Micó Pérez Universitat Autònoma de Barcelona
19. Casey Lynch Universitat de Girona
20. Mireia Bolibar Universitat Autònoma de Barcelona
21. Vicenç Lull Santiago Universitat Autònoma de Barcelona
22. Arnau Gasset Franch Universitat Autònoma de Barcelona
23. Laia Haurie Ibarra Universitat Politècnica de Catalunya
24. Cristina Sans Ponseti Universitat Autònoma de Barcelona
25. Sílvia Moya Olano Universitat de Girona
26. Camila Oliart Caravatti Universitat Autònoma de Barcelona
27. Nuño Martínez Caldas Universitat de Girona
28. Eduard Caballol Bachs CREAM
29. Jordi Martínez Vilalta Universitat Autònoma de Barcelona i CREAM
30. Maria Josep Broncano atencia creaf
31. Maria Vives Ingla CREAM
32. Marc Busuldu Tris Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)
33. Florencia Florido CREAM
34. Adriana Tovar Rodríguez Creaf
35. Lluç Olmo Cerdà Universitat Autònoma de Barcelona
36. FERRAN PORTÉ VALL Universitat Autònoma de Barcelona
37. Beatriz Felipe Pérez Universitat Rovira i Virgili/CICrA Justicia Ambiental
38. Luca Da Sois CREAM
39. David Palomera Zaidel Universitat del Sur de Dinamarca
40. Marco Aparicio Wilhelmi Universitat de Girona
41. Josep Maria Torrent Universitat de Girona

42. Antonio Malo Larrea UdG
43. Carlo's Ruiz Ayala Universitat Autònoma de Barcelona
44. Marc Vila Font Industria
45. Carola Domènech Panicello UOC
46. Josep Gardenyes Bernaus IDIBELL
47. Lidia Merino Rubio Universitat Oberta de Catalunya
48. Melissa Fernández Arrigoitia UAB
49. Sarai Garriga Edo ISGlobal
50. Dani Boix Masafret Universitat de Girona
51. Guillem Soler i Recasens Universitat Oberta de Catalunya
52. Linus Manubens Gil Universitat Politècnica de Catalunya
53. Marcel Costa Garcia Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL)
54. Dani Villero Pi CREAM
55. Vivian Fernandez Universitat de Girona
56. Guille Peguero Universitat de Barcelona - CREAM
57. Elisenda Castellet Godall IRTA
58. Riccardo Nanni ICM - CSIC
59. Enric Alcover Comas CREAM
60. Victoria Ardiles Ruesjas Fundació de Recerca Clínic de Barcelona - Institut d'Investigació August Pi i Sunyer
61. Giusy Pappalardo Universitat Autònoma de Barcelona
62. Nadia Montané Joyera Universitat Autònoma de Barcelona
63. samuele andreoni Universitat Autònoma de Barcelona
64. Christian Colella UAB
65. Laia Gallego Vila Universitat de Barcelona
66. Guiomar Rovira Sancho Universitat de Girona
67. Miguel Á. Granada Martínez Universitat de Barcelona (prof. emérit; jubilat)
68. Laura Sanmiquel Molinero CSIC
69. Ana Isabel Sánchez Plaza -
70. Xavier Roqué Universitat Autònoma de Barcelona
71. Oscar Castro Garcia Universitat Autònoma de Barcelona
72. Josu Santamarina Otaola Universidad Pública de Navarra - Nafarroako Unibertsitate Publikoa (UPNA)
73. Álvaro Girón Sierra Institución Milá y Fontantals de Investigación en Humanidades-CSIC
74. Martí Galí Tàpias ICM-CSIC
75. David González Vázquez Universitat de Barcelona
76. Fabiola Cecchini ICM-CSIC
77. Nicolau Escanilla Artigas CSIC
78. Oriol Porcel Montané Universitat de Girona
79. Laura Feliu Martinez Universitat Autònoma de Barcelona
80. Ferran Izquierdo Brichs UAB

81. Elena Fernández Corredor CSIC
82. Jaume Perarnau i Llorens Ex director del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya
83. Estefanía Pomajambo Figueroa UAB
84. Marta Velasco Martín Universidad Complutense de Madrid
85. Carlos Tabernero Institut d'Història de la Ciència (iHC) - Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
86. Guillermo Lusa Monforte Universitat Politècnica de Catalunya (professor jubilat)
87. Leo Arriola Meikle Barcelona Supercomputing Center
88. Hernán Domingo Ramos Barcelona Supercomputing Center
89. Erin Call Barcelona Supercomputing center
90. Filka Sekulova Universidad de Barcelona
91. Lorenzo Velotti UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
92. Feroz Khan Universitat Autònoma de Barcelona
93. Bineh Ndefru Universitat Autònoma de Barcelona
94. Diego Andreucci Universitat de Barcelona
95. Andrés Navarro Álvarez Universitat Autònoma de Barcelona
96. Gemma Simón Mas Universitat Ramon Llull Blanquerna
97. Dallas O'Dell ICTA-UAB
98. BRUNO PALOMBINI GASTAL ICTA - UAB
99. Francisco Javier Morillas Martínez Universitat Politècnica de Catalunya
100. Ida mauro Universitat de Barcelona
101. Roser Rodríguez Carreras Universitat de Barcelona
102. Josep Casulleras Universitat de Barcelona
103. Celeste Muñoz Martínez UNED
104. Martina Muñoz Universitat de Barcelona
105. Ricard Conesa Sánchez EUROM
106. Sarai Martín López Universitat de Barcelona
107. Daniel Aznar Martínez Universitat de Barcelona
108. Alberto López Bargados Universitat de Barcelona
109. Sílvia Cabezas d'Alcala Universitat de Barcelona
110. David Alegre Lorenz Universitat Autònoma de Barcelona
111. Lucía Igualada IREC
112. Clàudia Palà Giralt Institut de Recerca en Energia de Catalunya
113. Maite Etxandi Santolaya IREC
114. Eduard Montesinos Ciuró Universitat de Barcelona
115. Jordi Tomàs UB
116. Marc del Alcázar i Julià Universitat de Barcelona
117. Oriol Cunillera Puértolas IDIAP Jordi Gol
118. Sarah Cnockaert Institut de Recerca en Energia de Catalunya (IREC)
119. Jordi Martín i Díaz Universitat de Barcelona
120. Núria Arias López Institut Ramon Berenguer IV
121. Miquel Carandell Baruzzi Universitat Autònoma de Barcelona

122. Jaume Valentines-Alvarez Universitat Autònoma de Barcelona
123. Jordi Segalàs Coral Universitat Politècnica de Catalunya
124. Jordi Solé Ollé Institut de Ciències del Mar (CSIC)
125. Gemma Tejedor Papell Universitat Politècnica de Catalunya UPC
126. Alba Navarro Santos Universitat Autònoma de Barcelona
127. Elisabet Roca Bosch Institut de recerca en ciència i tecnologies de la sostenibilitat. Universitat Politècnica de Catalunya
128. ALFONSO RODRIGUEZ DONO UPC
129. Martí Rosas Casals Universitat Politècnica de Catalunya
130. Marcel Llaveró Pasquina Universitat Autònoma de Barcelona
131. Guillem Rius Taberner Universitat Pompeu Fabra
132. Joan Martínez Alier ICTA-UAB
133. Raquel Neyra INTE-PUCP
134. Roberto Cantoni Universitat Ramon Llull
135. Beatriz Escribano Rodríguez De Robles Univeristat Politècnica de Catalunya
136. Laura Calvet Mir Institut Metròpoli (UAB)
137. Josep Espluga Trenc Universitat Autònoma de Barcelona
138. Giacomo D'Alisa Universitat Autònoma de Barcelona
139. Neus Crous Costa Observatorio de la Sostenibilidad
140. Encarna Bodelón UAB
141. Judit Rodrigo Navarro Universitat Autònoma de Barcelona
142. Sandra Ezquerro Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya
143. Caterina Riba Sanmartí UVic-UCC
144. Anna Pérez-Quintana Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya
145. Jordi Bartolomé Universitat Autònoma de Barcelona
146. Pablo Castaño Tierno Universitat Autònoma de Barcelona
147. Mireia Llimós Universitat Pompeu Fabra
148. John Palmer Universitat Pompeu Fabra
149. Irene Sánchez Brualla Universitat Autònoma de Barcelona
150. Albert Folch Flores Universitat de Barcelona
151. Marina Di Masso Tarditti Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya
152. Marta Rivera-Ferre CSIC
153. Julieta Karina Torrico Chalabe Universidad de Vic - Universidad Central de Cataluña
154. Laia Baró Gómez Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVIC-UCC)
155. Feliu López Universitat de Vic
156. Amada Santos (fotoperiodiste) La Independent. cat (Agència de Notícies al Visió de Gènere)
157. claudio cattaneo Universitat Autònoma de Barcelona
158. Sergio Ruiz Cayuela Universitat Autònoma de Barcelona

159. Kim West Universitat Autònoma de Barcelona
160. Gonzalo Gamboa Jiménez Universitat Autònoma de Barcelona
161. Angèlica Busquets Rubiés Universitat Autònoma de Barcelona
162. Andrea McIntosh UAB
163. Constanza Monterrubio Solís UPF
164. Irene Alorda Montiel Universitat Autònoma de Barcelona
165. Marta Conde Puigmal GEO3BCN-CSIC
166. Nata Aguilar Ruiz ICTA-UAB
167. Clàudia Torrens Flores UAB
168. Christos Zografos Universitat Pompeu Fabra
169. Alberto Matarán Ruiz Universidad de Granada
170. Pere Jódar Martínez Pompeu Fabra
171. judit sanz i buxo H. Sant Joan de Déu
172. Isabelle Anguelovski ICTA-UAB
173. Ivan Murray Mas Universitat de les Illes Balears
174. Celia Murias UCM
175. Mariana walter IBEI
176. Marina Garcia Castillo UVic-UCC
177. federico iori Barcelona Supercomputing Center
178. Ania Kawiecki Barcelona Supercomputing Center
179. Jaume Prats Cristià Barcelona Supercomputing Center
180. Martina Cardinali Barcelona Universitat
181. João França Universitat de Barcelona
182. Ana Doroteo Romero Universitat de Barcelona
183. Fernando González Placer Barcelona
184. Neixé Castellano Llordella Universitat de Barcelona
185. Gerard Horta Universitat de Barcelona
186. Anibal Garcia Arregui UB
187. Camila del Màrmol Cartañá Universitat de Barcelona
188. GEMMA CELIGUETA Universitat de Barcelona
189. Jordi Gascón Gutiérrez Universitat de Barcelona
190. Martin Lundsteen Universitat de Barcelona
191. Diana Sarkis Fernández Institut escola Rec comtal
192. Juliane Muller Universitat de Barcelona
193. Martí Orta Martínez Universitat de Barcelona
194. Francesco Facchini Universitat de Coimbra
195. Jon Lumbreras Barrutia Barcelona Supercomputing Centre -
BSC-CNS
196. Lara Ahmed Barcelona Supercomputing Center
197. Dúnia Camps-Febrer Universitat Autònoma de Barcelona
198. Albert Caramés Blanquerna - Ramon Llull
199. Dragana Bojovic Barcelona Supercomputing Center
200. Zaira Pindado Tost Barcelona Supercomputing Center
201. Elliott Rose BSC

202. Adrià Martín UAB
203. Mariana Covarrubias BSC
204. Arnau Garcia Mesa Barcelona Supercomputing Center
205. LOURDES VIDAL BERTRAN Universitat Pompeu Fabra
206. Magda Vaz Universitat Oberta de Catalunya
207. Ignasi Bernat Molina Universitat de Barcelona